

Oče.

Otroci, pojdimo se igrat!« se je zmisлил hipoma Julček. Poziv je veljal njegovima dvema mlajšima bratcema in sestrici Marici, ki je bila eno leto starejša od njega, pa trem, četverim otročičem iz rodbin, ki so stanovale v isti hiši.

Doslej se je pojal vsak zase po hodniku in to je bilo dolgočasno, zaradi tega so vsi skupaj radostno pozdravili Julčkov predlog, rado vedno pričakujoč, kaj jim še pove.

»Kar k nam!« je vabil Julček. »Pri nas ni zdaj nikogar doma!«

In šli so: Julček naprej, drugi za njim. Ko so bili v sobi, vpraša eden iz družbe malih:

»Pa kaj se bomo igrali?«

Začelo se je ugibanje sem in tja, naposled pa je odločil Julček:

»Veste kaj — jaz bom oče, tale,« je pokazal na svojo sestro Marico, »bo mati, vi drugi boste pa otroci! Ali hočete?«

»Da, da, da!« se je čulo od vseh strani pritrdjevanje. Julček je pa nadaljeval:

»Jaz sem torej oče! Da si to laglje zapomnite, treba, da imam drugačno obleko kot vi!«

In odprl je omaro, kjer so visele očetove suknje in hlače ter začel izbirati. Da mu očetove hlače ne bodo mogle služiti, je kmalu izprevidel. Saj bi v predolgi hlačnici niti prestopati ne mogel! Zapletale bi se mu med nogami in še padel bi lahko. No, to bi bil lep oče, če bi padal, otroci bi se mu pa smejali! Ne, s hlačami ni bilo nič! Toda ta ali ona suknja očetova pa se je že dala porabiti. Kaj za to, ako sega nekoliko predaleč doli! Treba bo malo rokave zavihati, pa bo vse dobro! A ker je bilo sukenj mnogo, je bila izbira težka. No naposled se je spomnil, da se mora odločiti vsekakor za ono, ki jo je nosil oče pri prav posebnih slovesnostih. Kaj ni bil mar zanj to izredno svečan trenutek, ko naj bi bil prvokrat oče? ...

In tako je snel frak s klina in ga oblekel. Čudno je bilo sicer videti, ko so se tisti škarjam, ali če hočete, lastavičinemu repku podobni škrici zadaj po tleh za njim vlekli, a on se je tako oblečen vseeno neizmerno čutil. Kdor pa ima frak, mora imeti kajpada tudi cilinder! Vse to je Julček dobro vedel. Hitro je torej segel še po cilindru. A ko si ga je del na glavo, se mu je poveznil čez ves obraz in celo čez brado doli, dokaz, da je imel za očeta vendar še nekoliko premajhno glavico. Ker pa se cilindru nikakor ni hotel odreči, a ga čez oči tudi ni mogel nositi, si je pomagal na ta način, da si ga je porinil čez glavo nazaj tako, da je našel na njegovem tilniku potrebno oporo. Sicer ga je moral navzlic temu venomer popravljati, ker se mu je zazibal zdaj na to, zdaj na ono stran, a to ga ni preveč motilo.

Vedel je, da je cilinder znak posebnega dostojanstva in hotel ga je na vsak način obdržati na svoji modri glavici.

»Ti, Marica, tudi ti se obleci v mamino obleko!« je priporočal svoji sestrici.

»Kako neki!« je ugovarjala Marica, ki je nemara bolje vedela nego njen bratec, da se mora obleka životu prilagati.

»Kakšna mati pa boš sicer, taka frklja, kakršna si! Vsaj mamin predpasnik si priveži! Pa solnčnik vzemi, kadar pojdeš v cerkev, ali na trg!«

»No. tisto žel!« je pritrdila Marica in si privezala materin domači predpasnik okoli pasu.

Julček je hodil nekaj časa po sobi gori in doli, potem pa se je ozrl na stensko uro in pripomnil: »Čas je, da grem v pisarno!« In vzel je eno izmed očetovih palic ter se odpravil. Pri vratih se je obrnil nazaj in zagrozil: »Otroci, da ste mi pridni med tem časom, ko me ne ne bo! Marica, pazi dobro na pamže!« Kakor je pač čul včasi očeta!

A tedaj se je tudi Marica spomnila, da mora mamo posnemati in zaklicala je za Julčkom:

»Hej, ti, ali si pustil kaj denarja? Ali bomo mar od zraka živeli?«

»Kakšnega denarja?« se je razhudil Julček. »Vedno hočete denarja od mene! Ali misliš, da ga meni pes na repu od nekod nosi?«

»Pa jedel ne boš!« je odvrnila na kratko Marica.

»Ali ti nisem že prvega odštel, kar ti je šlo?«

»Kje so že tisti ficki!«

»Kakšni ficki! Stotaki so bili! Žrela žrelasta!«

Izrekši je segel v žep in jezno nametal nekaj papirja na mizo, ki naj bi bil menda denar, nato pa odšel. Da bi dal izraza svoji nevolji, je trdo zaloputnil vrata za sabo. A hitro se je vrnil. Menda se je domislil, da se v fraku ne hodi v pisarno, ali pa se je bal, da bi ga ne zapazil kdo na hodniku takega, kakršen je bil.

»No, ali so bili kaj pridni?« je vprašal, stopivši zopet v sobo.

»Tako, tako. Nič preveč!«

»In kateri je bil najbolj poreden?«

»Kakor vselej — Tine!«

»Aló v kot, Tine! Takoj! Če ne, bo šiba pela! Vi drugi pa le gledite! ... Marica, zdi se mi, da sem prehlajen. Čaja mi skuhaj!«

»Imeti ga moram!«

»Saj smo ga šele kupili!«

»Pred pol letom! Tebi se pa vedno tako zdi, da je bilo šele včeraj! Glej, da kaj denarja preskrbiš! Obleke bo treba otrokom!«

»Kožo mi potegnite z glave!«

»Jaz tudi že nimam kaj obleči!«

Julček, ki je že večkrat poslušal podobne razgovore med očetom in materjo, se je menda zbal, da bi mu ne prišla Marica še s hujšimi zahtevami, zato je hitro odločil:

»Marica, tudi ti mi greš tja k mizi!«

»Jaz? ... Jaz sem vendar mati!«

»Nič nisi več mati! Ne potrebujemo nič matere! Pri nas imamo samo očeta in oče sem jaz! Takoj tja, kamor sem ti velel!«

Marica se je jokaje vklonila oblastni volji bratčevi in se vsedla med druge otroke. Ni si pa mogla kaj, da bi ne bila pripomnila:

»Le čakaj, Julček! Papa ni nikoli tako hud, kakor si ti!«

Pri Julčku pa ta opomin ni nič zalegel. Še bolj se je napihaval, še bolj je bil zadirčen. Zdaj je ošteval tega, zdaj onega in tudi polasal je včasi katerega, tako da so se ga zlasti tuji otroci res bali.

»Veš, Julček, zdaj bi moral iti na izprehod,« je predlagala čez nekaj časa Marica, ki ji je bilo že zadosti bratovega robantanja. Toda Julček je kakor nalašč izjavil:

»Doma ostanem! Nekaj bolan sem, zato ne grem nič ven nocoj!«

Da bi še očitneje pokazal to svojo namero, si je nataknil očetove copate na noge. Res se je nekamo čudno opotekaval v njih, ker so mu bile prevelike, toda ni se dal oplasiti. Da bi bil zdaj moral odločiti tudi cilinder in frak, mu ni prišlo na um. Morda se je tudi bal, da bi se ne del ob svojo veljavo, ako bi kaj takega storil. No, on bi bil rad le še izraziteje poudaril svoje očetovsko dostojanstvo, toda kako? Naposled se domisli: ali ni mar oče vselej kadil, kadar je tako doma v copatah sedel, ali po sobi gori in doli hodil? Seveda, samo kaditi še mora, da bo res pravi oče!

V kotu na omari je bila naslonjena dolga očetova pipa. Vzel jo je v roko in z zadovoljstvom opazil, da je nabasana. »Marica,« je zaklical, »daj, prižgi mi pipo!«

Marica je ubogala in poiskala užigalice, vendar pa se je malce obotavljala. »Ti, Julče, kaj pa, če bi papa ...« ga je hotela na nekaj opozoriti, toda on jo je osorno prekinil: »Zdaj sem jaz papa! Stori, kakor velim!« Marica je utihnila, prižgala užigalico in jo držala na tobak, dočim je Julček vlekel dim skozi cev in cmokal, kar se je dalo. Tobak se je kmalu razvnel in Julček je pihal cele oblake dima pred

se. Res, zdaj šele, ko je kadil, se je prav čutil in zavedal svoje očetovske moči! Z velikimi koraki je meril sobo od kota v kot, pihal in pihal, pa kričal na otroke, ki mu niso storili nikoli nič prav. Vsak hip je moral iti kateri v kot stat, ali k peči klečat. In nikogar ni bilo, ki bi se mu bil upal po robu postaviti. No da: frak, cilindar, pa še pipa v ustih — komu bi vse to ne izsililo spoštovanja?...

Tako je šlo precej dolgo, a potem je bilo nakrat videti, kakor bi bile Julčku moči odpovedale... kakor bi se bil utrudil in upehal. V resnici pa je bilo še nekaj drugega. Tako nekako čudno mu je prihajalo. Ves vrtoglav je bil! Če je hotel izpregovoriti, se mu je glas tresel in jezik zaletaval. Neka slabost ga je obhajala, kot še nikoli prej v življenju. Izkušal se je iznebiti neprijetnega občutka in silil se je na vso moč, da bi se obdržal na nogah. Da bi prikril, kako mu je, je še krepkeje vlekel dim iz pipe. Hipoma pa se mu je zakolcnilo, cilindar mu je odskočil s tilnika, prekucnil se naprej ter mu pokril obraz. Julček je zakrilil z rokami, kakor bi se hotel česa oprijeti, pipa je padla po tleh, a izpod cilindra so se začuli nenavadni, grgrajoči glasovi in kmalu se je tudi nekaj vlilo izpod njega. Julček bi bil morda klical na pomoč, ker ošabnost ga je bila prejkone minila, toda usta so mu odpovedala, ker so imela zdaj drug, nujnejši posel.

Otroci, ki so bili za trenutek osupnili, so se hitro izpametovali. Planili so po koncu, veseli, da so se znebili svojega ustrahovalca, pa zagnali glasen grohot. »Oj, očka, ali ste pijani?« so se norčevali in plesali okrog njega. Ubogi Julček pa ni imel niti toliko moči, da bi bil cilindar dvignil in se ga iznebil. Nekaj časa se je lovil okoli, potem pa se onemogel zgrudil. Na srečo so se tisti hip odprla vrata in mati je stopila notri.

»Kaj pa se godi? Zakaj kričite tako neznansko?« je vprašala strme nad prizorom, ki se je nudil njenim očem.

Marica ji je na kratko vse pojasnila. »Igrali smo se,« je pripovedovala. »Julček je bil oče, mi drugi pa otroci. Oblekel je očetovo suknjo in kadil iz njegove pipe. Zdaj pa mu je menda slabo. Ah, mamica, kako nas je pestil! Takega očeta pa že ne bi hotela imeti!«

Mati je pobrala Julčka s tal, odvzela mu cilindar in slekla tudi frak, ker se ji ta oblč nikakor ni zdel primeren za prilike, kakršna je bila sedanja, potem ga pa položila na posteljo. Ko si je bil malo opomogel, mu je rekla:

»Julče, Julče, ali ne čutiš, kako si se osmešil? Kaj se ti je bilo treba povzdigovati nad druge in se delati več, nego si! Lepo ponižen bi bil, pa bi se ti zdaj ne rogali tile tu, ki si se brez vsake pravice baš kar znašal nad njimi!«

Julček ni rekel nobene besede. Videti pa je bil jako skesan in zdelo se je, kakor bi sklepal po tihem: »Tobaka pa že ne bom nikoli več kadil!«

